

Marculf II,3 (lat)

III ITEM ALIO PROLOGO AD HOC OPUS DONATIONIS^{ab}

Mundi terminum ruinis crebriscentibus^c adpropinquantem^{de} indicia certa manifestantur^f et experimenta liquida^g declarare noscuntur^{hi} et ad discutiendas^j torpentes^k infidelium mentis^l illa dudum in evangeliis a Domino^m dicta oracula incumbere noscunturⁿ Opere^o praetium^p arbitror futurum^q temporum^r vicissitudine^s praeoccupans^t anticipare^u et incertum humani^v condicionis^w eventum sagaci^x mentis intuitu^y providere^z quatenus^{aa} ex hoc influctis^{ab} facinorum^{ac} vulneribus indulta pietate^{ad} remedia merear^{ae} adipisci^{af}

Ergo^{ag} ego in Dei nomine^{ah} **illi**^{ai} et coniux mea **illa** considerantis^{aj} qua^{ak} gravamur sarcina peccatorum, et^{al} reminiscens^{am} bonitatem Dei dicentes^{anl} „Date aelemosynam^{ao} et omnia munda^{ap} fiunt^{aq} vobis“, de tanta^{ar} igitur miseratione^{asat} et pietate^{au} Domini^{av} confisi idcirco^{aw} per hanc aepistolam^{ax} donationis^{ay} donamus donatumque^{az} in perpetuum^{ba} esse^{bb} volumus atque^{bc} de iure^{bd} nostro in potestate^{be} et dominatione^{bf} monasterii **illius**^{bg} in honore^{bh} **illius**^{bi} abbate^{bj} **illo**^{bk} in pago **illo**^{bl} constructo^{bm} ubi praeest venerabilis **illi**^{bn} abba vel turba plurima monachorum adunata^{bobp} transfundimus adque transcribimus^{bq} villas^{br} nuncupantes^{bs} **illas**^{bt} sitas in pago **illo**^{bu} cum terris, domibus, aedificiis^{bv} acolabus^{bw} mancipiis, vineis^{bx} silvis^{by} campis^{bz} pratis, pascuis^{ca} aquis^{cb} aquarumve^{cc} decursibus, adiunctis adiacentiis^{cd} appendiciis^{ce} peculium^{cf} utriusque^{cg} sexus, movilibus^{ch} et immovilibus^{ci} sicut a nobis moderno tempore possidetur^{cj} vel, si inantea inibi^{ck} undecumque^{cl} aliquid augmentare^{cm} vel^{cn} meliorare^{co} poterimus^{cp} ad^{cq} praefato^{cr} monasterio^{cs} in alimoniis vel substantiis^{ct} monachorum ibidem habitantium^{cu} Christo protegente^{cv} proficiat; ea scilicet ratione^{cw} ut, dum pariter advivimus, antedictas villas sub uso beneficio^{cx} tantummodo^{cy} absque ullo^{cz} praeiudicio^{da} vel diminutione^{db} aliqua ipsius^{dc} monasterii possideamus^{dd} nisi tantum si aliquis^{de} ex servientibus^{df} nostris a^{dg} iugum^{dh} servitutis pro commune^{di} mercede^{dj} relaxare voluerimus^{dk} Post obitum vero, quandoquidem Deus voluerit, ambobus^{dl} nostrum^{dm} absque ullius iudicis vel heredum^{dn} nostrorum exspectata^{do} tradizione^{dp} cum omne^{dq} rem^{dr} emeliorata^{ds} quicquid^{dt} in suprascriptas^{du} villas^{dv} in quibuslibet rebus^{dw} vel^{dx} corporibus augmentum^{dy} vel inventum^{dzea} fuerit de praesenti^{eb} hoc pars^{ec} antedicti monasterii^{ed} vel^{ee} memoratus abba^{ef} suique^{eg} successoribus^{eh} in Dei nomine^{ei} perpetualiter recipiant possedendum^{ej} tamquam^{ek} si ad praesens absque usu^{el} nostro eorum fuisset subsecuta possessio, ita ut, quicquid^{em} de praedictas villas^{en} propter^{eo} oportunitate^{ep} ipsius monasterii facere^{eq} decreverint, liberum^{er} in omnibus potiantur^{es} arbitrium^{et} Praesentem^{eu} vero donationem^{ev} nequaquam^{ew} a curialium^{ex} vilitate^{ey} gestis municipalibus alligari^{ez} curavimus et omnino decernimus, ne aliquando in eam ob hoc causam^{fa} quisquam^{fb} valeat reperire^{fc} Quodsi aliquos instrumentis^{fd} de ipsas villas^{fe} de nomen nostrum^{ff} in adversitate^{fg} praedicti monasterii quolibet ordine comprehensus^{fh} aut anterieus^{fi} aut^{fj} posterius^{fk} praenotatos^{fl} quod^{fm} nos nec fecimus nec facere^{fn} rogavimus. A quemcumque^{fo} praeter^{fp} istum, quem^{fq} firmissimum volumus esse quoque^{fr} tempore^{fs} fuerit ostensus^{ftfu} nullum sortiatur^{fv} effectum^{fw} nisi vacuus et inanis^{fx} appareat^{fy} Auctorem vero criminis^{fz} vel falsarium nec inultum tunc tempore^{ga} patiatur^{gb} iudiciaria^{gc} habere^{gd} potestas.

Si quis vero, quod futurum esse non credimus, huic voluntati^{ge} nostrae per^{gf} quibuslibet^{gg} adinventionibus^{gh} aliquis^{gi} de heredibus nostris aut iudicum seva^{gj} cupiditas vel qualibet^{gk} persona obviis vel^{gl} repetitur^{gm} extiterit^{gn} a conventu^{go} omnium christianorum vel limitibus aecclesiarum^{gp} extraneus habeatur^{gq} et Iudae^{gr} traditores^{gs} Domini nostri Iesu

Christi, perfruatur consortium^{gt} Insuper^{gu} etiam inferat partibus ipsius monasterii vel fratrum ibidem consistentium^{gv} sociatu^{gw} quoque tam^{gx} in actibus^{gy} quam in prosecutione^{gz} sacratissimo fisco auri^{ha} libras^{hb} **tantas**^{hc} argento pondo **tanto**^{hd} et nec sic^{he} quoque, quod^{hf} repetit, valeat^{hg} vindicare. Nihilominus^{hh} praesens donatio^{hi} que^{hj} a nos^{hk} pro timore Dei^{hl} et amore pauperum Christi conscripta^{hm} est, firma et inlibata omni tempore debeat^{hn} permanere.

Stipulatione^{ho} subnixa^{hp}

Actum ibi sub die **illo**^{hqhr}

^aITEM ... DONATIONIS] fehlt Ka₁; PROLOGO DE DONATIONE AECCLIESIE P₃; EPISTOLA DONATIONIS Lin

^bOPUS DONATIONIS] OPUS ET DONATIO Le₁, Zeu; OPUS ET DONACIO P₁₆^a, Udd

^ccrebriscentibus] crebrescentibus Lin

^dMundi ... adpropinquantem] Adpropinquantem mundi finem ruinis crebriscentibus P₃

^eadpropinquantem] adpropinquare Lin

^fmanifestantur] manifestant Lin

^gexperimenta liquida] experimenta aliqua Ka₁; experimenta a liquida Le₁, Zeu liest für Le₁ experimenta aliquid a; experimentali quidem P₁₆^a

^het ... noscuntur] fehlt P₃, Lin

ⁱnoscuntur] nuscuntur Le₁, Udd, Zeu

^jad discutiendas] ad discendas P₃; discuciendas P₁₆^a, Udd

^ktorpentes] turpentes P₃; fehlt P₁₂, Lin; turpentis P₁₆^a, Udd

^lmentis] mentes Ka₁; Le₁, P₃, Lin, Zeu

^ma Domino] ad Dominum P₃

ⁿnoscuntur] nuscuntur Le₁, P₃, Udd, Zeu; noscuntur ergo Lin

^oOpere] operae Lin

^ppraetium] pretium Le₁, Lin, Zeu; praecium P₃, Udd; precium P₁₆^a

^qfuturum] futurorum verbessert aus futororum P₃; futurorum Ka₁, Le₁, P₁₆^a, Zeu; futuram Lin; futororum ediert Udd

^rtemporum] temp^rP₁₂

^svicissitudine] vicissitudinem Ka₁, Le₁, P₁₆^a, Lin, Zeu

^tpraeoccupans] praeoccupans Le₁; prehoccupans Udd, Zeu

^uanticipare] anticipare Ka₁, Le₁, Udd, Zeu; mancipare P₁₆^a

^vhumani] humanis Ka₁; humane Le₁, P₃, P₁₆^a, Udd, Zeu; humanae Lin

^wcondicionis] fehlt Ka₁; conditionis P₃, Lin

^xsagaci] sagati Le₁

^yintuitu] intuito Le₁, Udd, Zeu

^zprovidere] praevidere Lin

^{aa}quatenus] quatinus Ka₁; P₁₆^a

^{ab}influctis] influctis Ka₁, Le₁, P₁₆^a, Lin, Udd, Zeu; inflatis P₃

^{ac}facinorum] fatinorum P₃

^{ad}pietate] fehlt Ka₁; pietatis Le₁, P₃, P₁₆^a, Udd, Zeu

^{ae}merear] pietas Ka₁

^{af}adipisci] adipiscis Le₁

^{ag}Ergo] igitur itaque P₁₆^a, Udd; unde Lin

^{ah}nomine] nomen (immer gekürzt nom^r) Ka₁, Le₁, P₃, P₁₆^a; nomen Udd, Zeu

^{ai}illi] gekürzt iſſ Ka₁, iſſ P₁₂, P₁₆^a; ill. Lin

^{aj}considerantis] considerantes Ka₁; Le₁, P₁₆^a, Zeu

^{ak}qua] quia Ka₁, Le₁, Zeu

^{al}considerantis ... et] fehlt Lin

^{am}reminiscentis] reminiscentes Ka₁, Le₁, Lin, Zeu

^{an}dicentes] dicentis Ka₁

^{ao}aelimosynam] elymosinam verbessert aus helymosinam Ka₁; aelimosynam Le₁, Udd, Zeu; elimosinam P₁₆^a

ap et ... munda] et omnia munda et omnia Fehler beim Zeilenanschluss Ka₁
aq fiunt] sunt Le₁, Zeu
ar de tanta] fehlt P₁₆^a
as Dei ... miseratione] fehlt Lin
at miseratione] miseratione P₁₆^a, Udd
au pietate] pietatem Lin
av Domini] fehlt P₁₆^a
aw confisi idcirco] fehlt Lin
ax aepistolam] epist^a P₁₂; epistolam Ka₁; epistolam Le₁, P₁₆^a, Lin, Zeu
ay donationis] donacionis Le₁, P₁₆^a, Udd, Zeu
az donatumque] donatum quem Ka₁
ba perpetuum] perpetuo Le₁, Zeu
bb esse] es P₁₆^a
bc atque] adque P₁₆^a, Udd
bd iure] iuro Ka₁
be potestate] potestatem Ka₁, Lin
bf dominatione] dominationem Ka₁, Lin; dominacione P₁₆^a, Udd
bg monasterii illius] monasterii illi Le₁, Zeu; monasterio il P₁₆^a; monasterio illo Udd
bh honore] onore P₁₆^a, Udd; honorem Lin
bi illius] sancti illius Ka₁; illi Le₁, Zeu; il P₁₂, P₁₆^a; sancti ill. Lin
bj abbate] fehlt Ka₁, Lin; ab^b Le₁, P₁₂; ab^a P₁₆^a; ab emendiert Zeu, so auch Udd
bk illo] il P₁₂; il^a Le₁, P₁₆^a; fehlt Ka₁, Lin
bl illo] il P₁₂, P₁₆^a
bm constructo] constructum Ka₁, Le₁, P₁₆^a, Udd, Zeu
bn illi] il Ka₁, P₁₂, il P₁₆^a; ill. Lin
bo vel ... adunata] fehlt Lin
bp adunata] adhunata Ka₁
bq transfundimus ... transcribimus] tradimus atque transfundimus Ka₁; transfundimus atque transfundimus
Le₁; transfundimus atque transcribimus Zeu; trans[...] et que transfundimus Blatt beschädigt P₁₂^a
transmittimus (transmittimus atque transfundimus) liest Roz; transtulimus atque transfundimus Lin
br villas] villas verbessert aus ullas La₁; villa P₁₂, P₁₆^a
bs nuncupantes] verbessert aus nuncupante P₁₆^a; nuncupatas Lin
bt illas] ill P₁₂^a
bu illo] il Ka₁, P₁₂, il P₁₆^a
bv aedificiis] edificii Ka₁, P₁₆^a, Udd
bw acolabus] accolabus Le₁, P₁₆^a, Lin, Zeu
bx vineis] viniis P₁₆^a, Udd
by silvis] sylvis Lin
bz campis] fehlt Le₁
ca pascuis] fehlt Ka₁
cb aquis] verbessert aus quis Le₁
cc aquarumve] aquerumve Le₁, P₁₂, Udd, Zeu
cd adiacentiis] adiecentiis Ka₁, Le₁, Zeu; adiecenciis P₁₆^a, Udd
ce appendiciis] apendiciis Ka₁, P₁₆^a, Udd
cf peculium] peculius P₁₆^a; peculio Lin
cg utriusque] utri^aque P₁₂^a
ch movilibus] -libus auf Rasur Le₁; mobilibus Lin
ci inmovilibus] immobilibus Lin
cj possidetur] possedet Le₁, Udd, Zeu; possidere videtur P₁₆^a
ck inibi] ibi P₁₂, Lin
cl undecumque] undecunque Lin
cm augmentare] aumentare P₁₆^a, Udd
cn vel] aut Ka₁, Le₁, P₁₆^a, Udd, Zeu
co meliorare] inmeliore P₁₆^a
cp poterimus] potueremus Le₁, Udd, Zeu; potuerimus Ka₁, P₁₆^a
cq ad] id ad Lin
cr praefato] praefatum Lin

^{cs}monasterio] manasterio *Le*₁, *Udd*; monasterium *Lin*
^{ct}substantiis] substantia *Ka*₁, *Le*, *Ze*; substantia *P*₁₆^a, *Udd*; substantiis *Lin*
^{cu}habitantium] habitancium *P*₁₆^d, *Udd*
^{cv}protegente] *Dittographie* protegentegente *P*₁₆^a
^{cw}ratione] racione *P*₁₆^a, *Udd*
^{cx}uso beneficio] usu beneficio *Ka*₁; uso beneficio *Le*₁, *Ze*; uso bene *P*₁₂; usu beneficio *Lin*; usobeneficio
ediert Udd
^{cy}tantummodo] tanto modo *P*₁₆^a
^{cz}ullo] ullius *P*₁₆^a
^{da}praeiuditio] preiudicio *Ka*₁; praeiudicio *Lin*
^{db}diminucione] deminutione *Ka*₁; demuntione *Le*₁, *Ze*; dimuntione *P*₁₂; diminutione *Lin*; deminucione
emendiert Udd
^{dc}ipsius] ipse *Le*₁, *Ze*
^{dd}possideamus] possediamus *Le*₁, *Udd*, *Ze*
^{de}aliquis] aliquos *Ka*₁; alicus *P*₁₆^a, *Udd*; alicui *Lin*
^{df}servientibus] servien[...]bus *Blatt beschädigt P*₁₆^a
^{dg}a] *fehlt Lin*
^{dh}iugum] iugo *Ka*₁
^{di}commune] communi *Lin*
^{dj}mercede] mercedem *Ka*₁, *P*₁₆^a
^{dk}voluerimus] [...]mus *Blatt beschädigt P*₁₆^a, *Ze* konnte noch voluer[...]mus lesen
^{dl}ambobus] amborum *Lin*
^{dm}nostrum] nostrorum *Ka*₁; no[...] *Blatt beschädigt P*₁₆^a
^{dn}heredum] heredem *P*₁₆^a
^{do}exspectata] expectata *Ka*₁, *Le*₁, *Lin*, *Ze*; spectata *P*₁₆^a, *Udd*
^{dp}tradicione] traditione *Ka*₁, *Le*₁, *Lin*, *Ze*
^{dq}omne] omni *Ka*₁, *Le*₁, *Lin*, *Ze*
^{dr}rem] re *Ka*₁, *Lin*
^{ds}emeliolata] meliorata *Ka*₁, *Le*₁, *Udd*, *Ze*; melioratam *P*₁₆^a
^{dt}quicquid] quidquid *Lin*
^{du}suprascriptas] superscriptas *Ka*₁; suprascriptas *Le*₁, *Udd*, *Ze*; suprascriptis *Lin*
^{dv}villas] villis *Lin*
^{dw}quibuslibet rebus] quibus rebus libet *P*₁₂, *Lin*; quib[...]libet *Blatt beschädigt P*₁₆^a
^{dx}vel] atque *P*₁₆^a
^{dy}augmentum] augmentatum *P*₁₆^a, *Lin*, *Udd*
^{dz}vel inventum] *fehlt Lin*
^{ea}inventum] [...]l[...] auf *Rasur P*₁₂; *Ze* konnte noch [...]lentum lesen und vermutet [emo]lentum; emeliorate
ediert Roz
^{eb}praesenti] praesente *Ka*₁, *P*₁₆^a; presenti *Udd*, *Ze*
^{ec}pars] *fehlt Lin*
^{ed}antedicti monasterii] antedicto monasterio *Ka*₁
^{ee}vel] *fehlt Lin*
^{ef}abba] abbas *Ka*₁; abb *P*₁₂
^{eg}suique] eiusque *Ka*₁
^{eh}successoribus] successores *Ka*₁, *Le*₁, *Lin*, *Udd*, *Ze*
^{ei}nomine] gekürzt nom *P*₁₆^a; nomen *Ka*₁, *Le*₁, *Udd*, *Ze*
^{ej}possedendum] possidendum *Le*₁, *Lin*, *Ze*; ad possedendum *P*₁₆^a
^{ek}tamquam] tanquam *Lin*
^{el}usu] uso *Le*₁, *Udd*, *Ze*
^{em}quicquid] quidquid *Lin*
^{en}praedictas villas] praedictis villis *Ka*₁, *Lin*
^{eo}propter] pro *Ka*₁, *Le*₁, *P*₁₆^a, *Udd*, *Ze*
^{ep}oportunitate] oportunitatem *Lin*
^{eq}facere] facire *Le*₁, *Udd*, *Ze*
^{er}liberum] libero *Lin*
^{es}potiantur] potiuntur *P*₁₆^a
^{et}arbitrium] arbitrio *Lin*

eu Praesentem] presentem Ka_1
ev donationem] donacionem P_{16}^a , Udd
ew nequaquam] vgl. *Alasatia diplomatica* 9: Presentem vero donationem nequaquam vilitate gestis
ex municipalibus alligare curavimus; nec Ka_1 ; nequicquam P_{12} , Lin; nequiquam P_{16}^a
ex a curialium] a curialium Le_1 , so auch Udd, Zeu; a quoquam curialium Ka_1 ; auralium verbessert aus
ey auril[...] $ju P_{12}$; auguriale vel P_{16}^a ; curialium Lin
ey vilitate] vilitatem Ka_1
ez alligari] alligare Ka_1 , Le_1 , P_{16}^a , Udd, Zeu
fa ob ... causam] ob casu Ka_1 ; ab hoc casu Le_1 ; ob hoc caso P_{16}^a , Udd; ob hoc casu ediert Zeu
fb quisquam] quisque Ka_1
fc reperire] reperire Le_1 , Udd, Zeu
fd aliquos instrumentis] aliquod instrumentum Ka_1 , Lin; aliquos instrumentus Le_1 , Zeu; alicus instrumentus
 P_{16}^a , Udd
fe ipsas villas] ipsis villis Ka_1 , Lin
ff nomen nostrum] nomine nostro Ka_1 , Lin
fg adversitate] aduersitatem Ka_1 , Lin
fh comprehensus] comprehensum Ka_1 ; comprehensum Lin
fi antierius] anterior Ka_1
fj aut] vel Ka_1 , Le_1 , P_{16}^a , Udd, Zeu
fk posterius] posterior Ka_1
fl praenotatos] praenotatus verbessert aus praenotats Ka_1 ; praenotatus Le_1 , P_{16}^a ; praenotatum Lin; prenotatos
ediert Udd; prenotatus ediert Zeu
fm quod] qui Ka_1
fn facere] facire Le_1 , Udd, Zeu; fieri Lin
fo quemcumque] quocumque Ka_1 ; quecumque P_{12} ; quocunque Lin
fp praeter] preter Ka_1
fq istum quem] istud quod Lin
fr quoque] quoquo Lin
fs tempore] temp P_{12}
ft fuerit ostensus] ostensum fuerit Lin
fu ostensus] ostensum Ka_1 , P_{16}^a
fv sortiatur] sorciatur Le_1 , P_{16}^a , Udd, Zeu
fw effectum] affectum Ka_1
fx vacuus ... inanis] vacuum et inane Lin
fy appareat] apareat P_{12}
fz criminis] crimenis Le_1 , Udd, Zeu
ga tempore] temporis Lin
gb patiatur] potiatu Ka_1 ; paciatur Le_1 , P_{16}^a , Udd, Zeu
gc iudicaria] verbessert aus iudicara Ka_1 ; iudicaria Lin
gd habere] habitare Ka_1
ge voluntati] voluntatis Ka_1 ; voluntati Le_1 , Udd, Zeu; voluntate P_{16}^a
gf per] pro Le_1 , P_{16}^a , Lin, Udd, Zeu
gg quibuslibet] quoslibet Ka_1
gh adinventionibus] adinventiones Ka_1 ; adinventionibus P_{16}^a , Udd; coinventionibus Lin
gi aliquis] aliquem Lin
gj seva] saeva (?) Lin
gk qualibet] quaelibet Lin
gl vel] fehlt P_{12} , Lin
gm repetitur] repetitor Le_1 , Lin, Zeu; repeditor P_{16}^a
gn extiterit] fehlt Ka_1 ; exteterit P_{16}^a , Udd
go conventu] conventum P_{16}^a
gp aeccliesiarum] ecclesiarum Ka_1 , Le_1 , P_{16}^a , Lin, Zeu
gq habeatur] habeatis Le_1
gr Iudae] Iuda Ka_1
gs traditores] traditoris Ka_1 , Le_1 , P_{16}^a , Lin, Zeu
gt consortium] consorcium Le_1 , P_{16}^a , Udd, Zeu; consortio Lin
gu Insuper] et insuper Ka_1

^{gv}consistentium] consistencium P_{16}^a , Udd
^{gw}sociatu] sociato P_{16}^a , Lin, Udd
^{gx}tam] fehlt Ka_1
^{gy}actibus] actione Ka_1 ; accione Le_1 , Udd, Zeu; exactacione P_{16}^a
^{gz}prosecutione] possessione verbessert aus p[...]ssione (?) Ka_1 ; prosequicione P_{16}^a , Udd; persecutione Lin
^{ha}auri] auro P_{16}^a , Udd
^{hb}libras] lib Le_1 , P_{12}
^{hc}tantas] tantum Ka_1 ; tan P_{12}
^{hd}argento ... tanto] argenti pondera tantum Ka_1 ; argenti pondo tanti Le_1 , Zeu; argento pond tan P_{12} ; argentum pondo tanta P_{16}^a ; argenti pond. tant. Lin; argento pondo tantum ediert Udd
^{he}nec sic] nescit P_{12} ; ne sic Lin
^{hf}quod] quae Ka_1
^{hg}valeat] non valeat Ka_1 , P_{16}^a , Udd
^{hh}Nihilominus] nihil Ka_1 ; sed Lin
^{hi}donatio] donacio P_{16}^a , Udd
^{hj}que] quae P_{16}^a , Lin
^{hk}nos] nobis Ka_1 , P_{16}^a , Lin
^{hl}Dei] Domini Ka_1
^{hm}conscripta] conscribta Le_1 , Udd, Zeu
^{hn}debeat] debet Lin
^{ho}Stipulatione] stipul P_{12} ; stip P_{16}^a
^{hp}subnixa] subnexa Le_1 , Udd, Zeu
^{hq}illi ... illo] *ausgelassen, Text endet mit ergo ego in Dei nomen* P_3
^{hr}Actum ... illo] fehlt Ka_1 ; actum Rest fehlt Le_1 ; actum ibi Rest fehlt P_{16}^a ; actum ibi sub die ill. et reliqua Lin; Udd verzeichnet fälschlich für Le_1 auch das Fehlen von actum

¹Lc 11,41

